

A művésztanárok / mesterségtanárok besorolási és minősítési rendszerére az ELTE BTK-n

PREAMBULUM

A művésztanárok és mesterségtanárok olyan gyakorlattal, illetve jól körülhatárolható ismeretekkel rendelkező, kivételes képességű szakemberek, akiknek munkásságában – a bölcsészet- és társadalomtudományok mellett, de azoknál nagyobb mértékben – jelen van a művészeti gyakorlathoz és a művészetközvetítéshez kapcsolódó személyes tudás, valamint az ehhez kellő technikák ismerete. A művésztanárok és mesterségtanárok megjelenése a Bölcsészettudományi Kar oktatói között, hosszú évek óta elfogadott, illetve tudomásul vett gyakorlat, amely nélkül lehetetlen volna a szociológián és esztétikán túli, gyakorlati ismeretek oktatása az adott képzési területeken. (Ez a médiára, a színházra és a zenére, továbbá– a kapcsolódó, alapszakos oktatás akkreditálásával – a gyakorlati filmkészítés programjára is vonatkozik.) Ugyanakkor a tevékenységek pontos megnevezésének hiánya félrevezető lehet.

A művész- és mesterségtanároktól általánosan elvárható képességek és eredmények az alábbiakban foglalhatók össze:

- Kreatív, alkotói- és/vagy előadóművészi életmű (a munkásság rögzíthető és megjeleníthető az MTMT-ben, ennél fogva a Stratégiai Adatbázisban is).
- Az alkotások, előadások, szerkesztői és más, művészeti jellegű tevékenységek hatása: kritikák, recenziók, egyéb visszajelzések – például nézettség vagy hallgatottság (a felvételek esetében is) –, a tudományos szakszövegek idézettségének megfeleltetéséeként.
- Más alkotók, alkotócsoportok, mediális műhelyek kreatív projektjeiben való részvétel.
- Külföldi és hazai workshopokon, szakmai konferenciákon, művészeti fesztiválokon és/vagy versenyeken való részvétel.
- Díjak, elismerések, fesztiválszereplés.
- Tehetséggondozás: tanítványok, vizsgafilmek, művészeti fesztiválokra és/vagy versenyekre történő felkészítés, a tanítványok ottani eredményei, díjai.
- DLA vagy egyéb szakirányú, felsőfokú végzettség (előny, de nem alapvető követelmény)
- Aktív nyelvtudás (elsősorban angol).
- Idegen (elsősorban angol) nyelvű előadói, oktatói, szakmai munkatapasztalat.

Követelmények / elvárások szempontjából művész- és mesterségtanárok olyan oktatók, akik:

- Felkészültek az egyetemes és magyar film-, média-, színházi és zenei kultúra közvetítésére, e területeken az oktatás és nevelés szakmai feladataira, illetve tisztában vannak a fenti területek kortárs helyzetével, a társadalmi és morális felelősségéből következő feladatokkal.
- Ismereteiket, alkotói / előadói tapasztalataikat szakszerűen, a tantervi követelményeknek megfelelően képesek átadni a technikák, a történet és elemzés, illetve a különböző technikai médiumok és az ezekkel megegyező tartalmú diszciplínák oktatásán keresztül.
- Járatosak a kortárs kreatív média és a társadalmi nyilvánosság új fórumainak technikáiban és gyakorlataiban, ismerik, valamint alkotó módon használják ezeket a platformokat.

A MŰVÉSZTANÁROK ÉS MESTERSÉGTANÁROK BESOROLÁSI RENDJE

A művésztanárok és mesterségtanárok besorolása a Bölcsészkaron alkalmazott tudományos minősítési rendszerrel való összhangra törekszik. Ennek értelmében az ott alkalmazott három kategória (doktori fokozattal nem rendelkező, doktori fokozatot szerzett, illetve habilitált) mintájára javasolt a művésztanár / mesterségtanár 1, 2 és 3 elnevezésű besorolási fokozat bevezetése. Mindegyik fokozaton belül a minősítési szempontok az alábbi három kategóriára oszthatók:

	részvétel vagy önálló műalkotás	oktatás (egyéni és csoportos képzési formák)	intézményes pályafutás
film	Projektekben való részvétel, valamint a saját alkotások mellett mások projektjeiben való meghatározó jelentőségű részvétel (rendező, operatőr, vágó, forgatókönyvíró, dialógíró, producer, kreatív producer, dramaturg / script consultant, hang-, utómunka felelős, technikai rendező, egyéb); Díjak, elismerések; Fesztiválszereplések Szakmai fogadtatás, kritikák	Jártasság a filmtörténetben, a filmes kifejezés-nyelvezet tudatos használatában; Kurzustervezés, tananyagfejlesztés; Tanítvány felkészítése (verseny, fesztivál, egyéb); Tehetséggondozási eredmények: tanítványok vizsgafilmjei / vizsgamunkái – azok díjai, eredményei	Egyetemi oktatói fokozatok; Más oktatási helyszíneken korábbi munkavállalások
kinevezéshez szükséges belépőfeltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár 1	Legalább 1 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (filmes alkotásban meghatározó szerep); Legalább 1 jelentős szakmai siker, díj	Legalább 1 filmes tantárgy oktatása, valamint tananyagának kidolgozása; Legalább 1 tanítvány esetében dokumentálható szakmai eredmény	Legalább 1 filmes oktatás, továbbképzés workshopon vagy filmes intézményben
belépőfeltételek/átsorolási feltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár mestertanár 2	Legalább 3 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (filmes alkotásban) és/vagy legalább 3 jelentős szakmai publikáció – szakmai visszajelzésekkel	Legalább 2 filmes tantárgy oktatása, valamint tananyagának kidolgozása; Legalább 2 tanítvány esetében kimagasló és dokumentálható szakmai eredmény	Legalább 2 év tanítás filmes intézményben és/vagy más intézmény filmes képzésében
belépőfeltételek//átsorolási	Legalább 5 jelentős,	Legalább 2 filmes	Legalább 4 év

feltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár 3	dokumentálható szakmai eredmény (filmes alkotás) és/vagy legalább 5 jelentős szakmai publikáció – szakmai visszajelzésekkel; A külföldi szakmai ismertség igazolása; Díj / kitüntetés	tantárgy oktatása, valamint a szakmai utánpótlás nevelése; Legalább 4 tanítvány esetében kimagasló és dokumentálható szakmai eredmény; Legalább 1 szakmai oktatási műhely vezetése	tanítás filmes intézményben és/vagy más intézmény filmes képzésében – vagy legalább 1 év filmes tanítás külföldön
--	--	---	---

média	Díjak, elismerések, pályázaton alapuló szakmai projekteken való részvétel, és/vagy szakmai előmenetel kreatívipari szervezetekben; Szakmai feladatokban történő, meghatározó jelentőségű részvétel: szerző, újságíró, fotós, videószakember, animációs szakember, üzleti kommunikációs szakember, vágó, producer, munkakörökben	A kreatív iparágak konvergencia szerepeinek ismerete és képesség alkotni a változó környezetben – továbbá a kreatívipar szabta folyamatos szakmai adaptációhoz szükséges tudás, készségek és attitűdök átadásra való képesség; Tehetség gondozási eredmények: tanítványok órai projektmunkáinak felsorolása – továbbá a tanítványok órai projektmunkáinak esetleges megjelenései, díjai, elismerései, versenyeredményei	Egyetemi és más oktatási/képzési formákban történő előmenetel
kinevezéshez szükséges belépőfeltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár 1	Legalább 1 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (kreatívipari alkotásban) meghatározó szerep); Legalább 1 jelentős szakmai siker, díj	Legalább 1 média és kommunikációs tantárgy oktatása, valamint tananyagának kidolgozása; Legalább 1 tanítvány esetében dokumentálható szakmai eredmény	Legalább 1 oktatás, továbbképzés kreatívipari workshopon vagy szakmai-tudományos intézményben
belépőfeltételek/átsorolási feltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár mestertanár 2	Legalább 3 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (kreatívipari alkotásban) és/vagy legalább 3 jelentős szakmai publikáció – szakmai visszajelzésekkel	Legalább 2 média és kommunikációs tantárgy oktatása, valamint tananyagának kidolgozása; Legalább 2 tanítvány esetében kimagasló és dokumentálható szakmai eredmény.	Legalább 2 év tanítás kreatívipari területre képző intézményben és/vagy más intézmény kreatívipari képzésében
belépőfeltételek//átsorolási feltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár 3	Legalább 5 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (kreatívipari alkotásban) és/vagy legalább 5 jelentős	Legalább 2 média és kommunikációs tantárgy oktatása, valamint tananyagának kidolgozása;	Legalább 4 év tanítás kreatívipari területre képző intézményben és/vagy más

	szakmai publikáció – szakmai visszajelzésekkel; A külföldi szakmai ismertség igazolása; Díj / kitüntetés	Legalább 4 tanítvány esetében kimagasló és dokumentálható szakmai eredmény. Legalább 1 szakmai oktatási műhely vezetése	intézmény kreatívipari képzésében vagy legalább 1 év szakmai területen történő tanítás külföldön
--	---	---	---

színház	Saját előadás, előadásban és/vagy projektekben való részvétel, mások projektjeiben való meghatározó jelentőségű részvétel (alkotóművész, rendező, dramaturg, tervező, producer, szervező, egyéb); Díjak, elismerések; Fesztiválszereplés, Szakmai fogadtatás, kritikák; Előadói / alkotóművészi / tudományos életmű; Fesztiválon, versenyen elnyert díj, egyéb szakmai kitüntetés; A szakmai munkásságra történő visszajelzés (recenzió, kritika, egyéb [például látogatottság])	Jártasság a színháztörténetben, színházelméletben, a színházi kifejezésnyelvezet tudatos használatában; Kurzustervezés, tananyagfejlesztés; Szakmai oktatási/művészeti műhely létrehozása, fenntartása; Tanítvány-felkészítés (verseny, fesztivál, egyéb); Tanítványok eredményei (előadói, alkotóművészi, szakmai-tudományos)	Oktatás más intézmény(ek) színházi képzésében
kinevezéshez szükséges belépőfeltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár 1	Legalább 1 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (színházi alkotás, rendezés, főszerep); Legalább 1 jelentős szakmai siker, díj	Legalább 1 színházi tantárgy oktatása, valamint tananyagának kidolgozása; Legalább 1 tanítvány esetében dokumentálható szakmai eredmény	Legalább 1 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (színházi alkotás, rendezés, főszerep); Legalább 1 jelentős szakmai siker, díj
belépőfeltételek/átsorolási feltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár mestertanár 2	Legalább 3 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (színházi alkotásban) és/vagy legalább 3 jelentős szakmai publikáció – szakmai visszajelzésekkel	Legalább 2 színházi tantárgy oktatása, valamint tananyagának kidolgozása; Legalább 2 tanítvány esetében kimagasló és dokumentálható szakmai eredmény	Legalább 3 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (színházi alkotásban) és/vagy legalább 3 jelentős szakmai publikáció – szakmai

			visszajelzésekkel
belépőfeltételek//átsorolási feltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár 3	Legalább 5 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (színházi alkotás) és/vagy legalább 5 jelentős szakmai publikáció – szakmai visszajelzésekkel; A külföldi szakmai ismertség igazolása; Díj / kitüntetés	Legalább 2 színházi tantárgy oktatása, valamint a szakmai utánpótlás nevelése; Legalább 4 tanítvány esetében kimagasló és dokumentálható szakmai eredmény; Legalább 1 szakmai oktatási műhely vezetése	Legalább 5 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (színházi alkotás) és/vagy legalább 5 jelentős szakmai publikáció – szakmai visszajelzésekkel; A külföldi szakmai ismertség igazolása; Díj / kitüntetés

<p>zene</p>	<p>Zenei előadás / alkotás; Hangfelvétel (internet, hanghordozó, egyéb); Előadás / részvétel szakmai rendezvényen (fesztivál, verseny, workshop, egyéb); Szakmai-tudományos munka (publikáció, előadás, egyéb); Előadói / alkotóművészi / tudományos életmű; Fesztiválon, versenyen elnyert díj, egyéb szakmai kitüntetés; A szakmai munkásságra történő visszajelzés (recenzió, kritika, egyéb [például hallgatottság])</p>	<p>Vokális / hangszeres / zeneelmélet-szolfézs típusú képzésben történő rendszeres részvétel; Tananyag, tanmenet összeállítása; Szakmai oktatási műhely létrehozása, fenntartása; Tanítványok eredményei (előadói, alkotóművészi, szakmai tudományos); Tanítvány felkészítése (verseny, fesztivál, egyéb)</p>	<p>Oktatás más intézmény(ek) zenei képzésében</p>
<p>kinevezéshez szükséges belépőfeltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár 1</p>	<p>Legalább 1 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (előadás, alkotás); Legalább 1 jelentős szakmai rendezvényen történő aktív részvétel igazolása</p>	<p>Legalább 1 zenei tantárgy oktatása, valamint tananyagának kidolgozása; Legalább 1 tanítvány esetében dokumentálható szakmai eredmény</p>	<p>Legalább 1 év tanítás zenei intézményben és/vagy más intézmény zenei képzésében</p>
<p>belépőfeltételek/átsorolási feltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár mestertanár 2</p>	<p>Legalább 5 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (előadás, alkotás) és/vagy legalább 5 jelentős szakmai publikáció – szakmai visszajelzésekkel</p>	<p>Legalább 2 zenei tantárgy oktatása, valamint tananyagának kidolgozása; Legalább 2 tanítvány esetében kimagasló és dokumentálható szakmai eredmény</p>	<p>Legalább 2 év tanítás zenei intézményben és/vagy más intézmény zenei képzésében</p>
<p>belépőfeltételek//átsorolási feltételek (alkotói/előadói minimum mutatók) művésztanár/mesterségtanár 3</p>	<p>Legalább 10 jelentős, dokumentálható szakmai eredmény (előadás, alkotás) és/vagy legalább 10 jelentős szakmai publikáció – szakmai visszajelzésekkel; A külföldi szakmai ismertség igazolása; Díj / kitüntetés</p>	<p>Legalább 2 zenei tantárgy oktatása, valamint a szakmai utánpótlás nevelése; Legalább 4 tanítvány esetében kimagasló és dokumentálható szakmai eredmény; Legalább 1 szakmai oktatási műhely vezetése</p>	<p>Legalább 4 év tanítás zenei intézményben és/vagy más intézmény zenei képzésében – illetve legalább 1 év zenetanítás külföldön</p>

A művész- vagy mesterségtanárok besorolása, valamint előlépése egyaránt történhet doktori cím, majd habilitáció megszerzésével – ez esetben a doktori cím, majd a habilitáció a művésztanár / mesterségtanár 2 és 3 fokozatba történő előlépéshez biztosít alapot – valamint ezek megszerzése nélkül, kizárólag a táblázatban összefoglalt kritériumok alkalmazásával. Utóbbi esetben a kritériumok teljesítését az intézet igazgatója határozza meg, az illetékes tanszékvezető javaslata alapján. A művész- vagy mesterségtanárok számára nincs előírás az előlépések időbeli korlátozására, tehát az oktató, amennyiben nem teljesíti az előléptetés feltételeit, a meglévő fokozata szerinti besorolásban maradhat..

A doktori cím és a habilitáció megszerzésével a művész- vagy mesterségtanár jogosult az egyetemi minősítési rendszer szerinti besorolásra is (adjunktus / docens / tanár), az ennek megfelelő fizetési kategóriák szerint – a besorolási kategóriákba történő átlépést az intézet igazgatója terjesztheti elő, az illetékes tanszékvezető javaslata alapján. Doktori és/vagy habilitációs fokozat nélkül a fizetési kategóriák megállapítása szintén ily módon történik.

A MŰVÉSZTANÁROK ÉS MESTERSÉG TANÁROK KINEVEZÉSÉNEK, ELŐLÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI

művésztanár / mesterség tanár 1

- Egyetemi, mesterszintű vagy azzal egyenértékű, szakirányú végzettséget tanúsító oklevél – ennek meg nem léte esetén legalább kétéves oktatói gyakorlat vagy az oktatót kinevezni szándékozó intézet igazgatója által igazolt szakmai elismertség.
- Az oktatót szakterületen szerzett, a kinevezéshez elégséges alkotói / előadói tevékenység dokumentálása. (A tevékenységek megfelelő mértékét az oktatót kinevezni szándékozó intézet igazgatója igazolhatja.)
- Európai idegen nyelvből szerzett, legalább alapkörű nyelvvizsga vagy az oktatáshoz szükséges társalgási szintű ismeretek megléte. (Az angol nyelvvizsga / nyelvismeret előnyt jelent, de az oktatót kinevezni szándékozó intézet igazgatója ezt kizárólagos feltételként is előírhatja.)

művésztanár / mesterség tanár 2

- Doktori cím megszerzése – doktori cím nélkül legalább öt éves oktatói gyakorlat (felsőfokú oktatási intézményben végzett tevékenység előnyt jelent) vagy a fokozatnak megfelelő, az oktatót kinevezni szándékozó intézet igazgatója által igazolt, széleskörű szakmai elismertség.
- Az oktatót szakterületen szerzett, a kinevezéshez elégséges alkotói / előadói tevékenység és a széleskörű szakmai elismertség dokumentálása. (A tevékenységek megfelelő mértékét az oktatót kinevezni szándékozó intézet igazgatója igazolhatja.)
- Európai idegen nyelvből szerzett középfokú nyelvvizsga vagy a szakterület magyar és idegen nyelvű oktatásához szükséges magas szintű ismeretek megléte. (Az angol nyelvvizsga / nyelvismeret előnyt jelent, de az oktatót kinevezni szándékozó intézet igazgatója ezt kizárólagos feltételként is előírhatja.)
- Az oktatót szakterület alapos ismerete, a foglalkozások anyagának összeállításához, azok vezetéséhez és a vizsgáztatáshoz szükséges szakmai felkészültség.

művésztanár / mesterség tanár 3

- Habilitáció megszerzése – habilitáció nélkül legalább tízéves oktatói gyakorlat (felsőfokú oktatási intézményben végzett tevékenység előnyt jelent) vagy a fokozatnak megfelelő, az oktatót kinevezni szándékozó intézet igazgatója által igazolt, nemzetközi szakmai elismertség.
- Az oktatót szakterületen szerzett, a kinevezéshez elégséges alkotói / előadói tevékenység és a nemzetközi szakmai elismertség dokumentálása. (A tevékenységek megfelelő mértékét az oktatót kinevezni szándékozó intézet igazgatója igazolhatja.)
- Az oktatót szakterület átfogó ismerete, magyar és idegen nyelvű oktatási műhelyek létrehozásához / vezetéséhez szükséges felkészültség, utóbbihoz megfelelő nyelvismeret. (Az angol felsőfokú nyelvvizsga vagy ennek megfelelő nyelvismeret előnyt jelent, de az oktatót kinevezni szándékozó intézet igazgatója ezt kizárólagos feltételként is előírhatja.)